

Mikilvægi starfsendurhæfingar

Ráðstefna um starfsendurhæfingu
13. Apríl 2011

Nýtt velferðarráðuneyti

Félags- og tryggingamálaráðuneyti

- Félagsleg endurhæfing
- Atvinnutengd endurhæfing
- Endurhæfing unglunga með fíknivanda
- Endurhæfing fíkla
- Hæfing
- Lífeyristryggingar

Heilbrigðisráðuneyti

- Endurhæfing í kjölfar sjúkdóma og slysa
- Endurhæfing fullorðinna áfengis- og vímuefnaneytenda
- Hæfing
- Sjúkratryggingar

Aðrir

Félagsþjónusta sveitarfélaga

- Ýmis námskeið
- Virknistöðvar
- Stuðningu

Menntamálaráðuneytið

- Menntastofnanir
- Endurmenntun
- Fjölmennt
- Símenntunarmiðstöðvar

Velferðarráðuneytið

- Félagsleg endurhæfing
- Atvinnutengd endurhæfing
- Endurhæfing unglunga með fíknivanda
- Endurhæfing fíkla
- Endurhæfing í kjölfar sjúkdóma og slysa
- Endurhæfing fullorðinna áfengis- og vímuefnaneytenda
- Sjúkratryggingar
- Lífeyristryggingar
- Hæfing
- Hæfing

Hvað er starfsendurhæfing?

- ▶ Skýrsla um starfshæfnismat 2009:
- ▶ **Starfsendurhæfing** miðar að því að einstaklingur sem býr við veikindi eða fötlun öðlist eins góða líkamlega, andlega og félagslega færni og unnt er og í henni felast öll þau úrræði sem stuðla að virkri þátttöku einstaklingsins í samfélaginu.
- ▶ Starfsendurhæfing felur í sér læknisfræðilega endurhæfingu, starfsendurhæfingu og atvinnutengda endurhæfingu.

Hvað er endurhæfing?

- ▶ Alþjóða heilbrigðismálastofnunin í þýðingu félags endurhæfingarlækna:
- ▶ *Endurhæfing miðar að því að skjólstæðingur nái aftur eins góðri líkamlegri, andlegri og félagslegri fægni og unnt er. Hún felur í sér öll þau úrræði sem miða að því að draga úr áhrifum fötlunar og þeim hindrunum sem fötlunin veldur. Hún felur jafnframt í sér þau úrræði sem gera fötluðu fólki kleift að vera virkir þjóðfélagsþegnar*
- ▶ Svo endurhæfing er starfsendurhæfing, starfsendurhæfing er endurhæfing og starfsendurhæfing og atvinnuendurhæfing og?

Fundur júní 2005

- ▶ „Það þyrfti að fara fram mat á þjónustubörf.“
- ▶ „nýir fjármunir ... í úrræði frekar en mat“
- ▶ „Börf er á samræmingaraðila, sem veitir upplýsingar og leiðbeinir“
- ▶ „Lögð var áhersla á samræmingu kerfa og að samstarf þeirra aðila sem að málinu koma væri virkt og árangursríkt. Mikilvægt er að öll kerfin tali saman og að allir aðilar fylgi sömu heildarsýn.“
- ▶ „Vinnumiðlanir þyrftu að vera virkar í að aðstoða við útvegun vinnu eftir starfsendurhæfingu.“

Fundur júní 2005

- ▶ „Mikilvægt er að vinna með menntakerfinu í sambandi við starfsendurhæfingu....“
- ▶ „Mikilvægt að kennsla fari fram við þær aðstæður sem fólk kemur til með að vinna við – helst á vinnustað“
- ▶ „ skoða hvernig heilsugæslan gæti komið að málin, hún er með net um allt land ... Þá væri einnig net vinnumiðlana um land allt og rétt væri að huga að samstarfi og tengingu milli heilsugæslu og vinnumiðlana. Þau vísi fólki á rétt úrræði.“

Fundur 2005

- ▶ „Notendur þurfa að vera virkir í stefnumótun og koma að undirbúningi ákvarðana í starfsendurhæfingu, ... Einnig þarf að virkja einstaklinginn sjálfan, hann þarf að bera ábyrgð á sér, hann er gerandinn – starfsmenn eru honum til aðstoðar.“
- ▶ Leggja þar áhersla á öruggt flæði/ferli alla leið frá veikindum, í starfsendurhæfingu og í vinnu.
- ▶ „Setja þarf á fyrirkomulag sem er vinnuhvetjandi en ekki vinnuletjandi,“

Fundur 2005

- ▶ „auka fjölbreytni í starfsendurhæfingu „
- ▶ „,lengja heimilaðan hámarkstíma, sem greiða má endurhæfingarlífeyri „
- ▶ „, fá Samtök atvinnulífsins til að taka meiri ábyrgð.“
- ▶ „Virkja sjúklingafélög og verkalýðsfélög.“

- ▶ „Það þarf að fara fram umræða innan stjórnsýslu um málin. Grundvallarstefnumótun vantar – starfið þarf að fara fram á mismunandi stjórnsýslustigum. Grundvallarkerfið er gallað.“

Örorka – ástæður.

- ▶ Mikil harka á vinnumarkaði?
 - ▶ Atvinnuleysi?
 - ▶ Bótakerfið?
 - ▶ Veikindi og slys?
 - ▶ Meðfæddar fatlanir.
-
- ▶ Ástæðan fyrir örorku er skert færnei sem getur átt sér ýmsar orsakir en oft alveg óþekktar.

Könnun á högum öryrkja 2010.

Guðrún Hannesdóttir og félagar.

- ▶ atvinnuþátttaka fólks sem er með örorku eða langvarandi sjúkdóma er rúmlega 61%.
- ▶ Atvinnuþátttaka örorkulífeyrisþega og endurhæfingarlífeyrisþega er rétt innan við 30%
- ▶ Rúmlega 33% höfðu stundað ólaunaða vinnu á síðustu 6 mánuðum.
- ▶ Svo fólk er duglegt að vinna

Könnun á högum öryrkja 2010. Guðrún Hannesdóttir og félagar.

- ▶ Helstu hindranir við atvinnuþátttöku:
 - ▶ Takmörkuð tækifæri, takmarkaður skilningur og fordómar á vinnumarkaði
 - ▶ Tekjutengingar í lífeyriskerfi
 - ▶ Eigið heilsufar

Könnun á högum öryrkja 2010. Guðrún Hannesdóttir og félagar.

- ▶ 73 % höfðu fengið einhverja skipulega læknisfræðilega endurhæfingu
- ▶ 15% höfðu fengið starfsendurhæfingu.

Endurhæfing þarf að vera eitt ferli

- ▶ Veikindi eða slys:
- ▶ Læknismeðferð
- ▶ Endurhæfing
 - ▶ Á heilbrigðisstofnunum eða starfstofum heilbrigðisstarfsmanna
 - ▶ Á starfsendurhæfingarstöðvum
 - ▶ Í menntakerfinu
 - ▶ Hjá Virk
 - ▶ Á vinnumarkaði
- ▶ Sveigjanlegur vinnumarkaður
- ▶ Sveigjanlegt samfélag þar sem er rými fyrir alla

Vinnum saman

